

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК ТА ПРАВА
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА АРХЕОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ
(МІЖКАФЕДРАЛЬНОМУ ЗАСІДАННІ)
Завідувач кафедри Пачев С.І.
протокол №_1_ від 2 вересня 2024 р.

Назва освітнього компонента <i>(обов'язковий /вибірковий)</i>	Методика викладання історії у закладах вищої освіти (вибірковий)
Рівень освіти: перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (доктор філософії)	Другий (магістерський)
Назва спеціальності	
Назва освітньої програми	
Рік викладання/ Семестр	2024-2025, парний
Викладач(-і)	Шкода Наталя Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та археології

Профайл викладача	http://geo.mdpu.org.ua/prirodnicho-geografichnij-fakultet/kafedra-istoriyi/sklad-kafedri-istoriyi/zhiryakov-oleksandr-yurijovich/
Контактна інформація та комунікація <i>(зворотний зв'язок)</i>	0985049029 Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися за допомогою телефона та сайту центра дистанційного навчання
Сторінка освітнього компонента на сайті Центру дистанційних освітніх технологій Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=1493

1. АНОТАЦІЯ

Освітній компонент «Методика викладання історії у закладах вищої освіти» є невід'ємним складником системи підготовки викладачів історії за рівнем вищої освіти «магістр». Вивчення даного освітнього компоненту має спонукати здобувачів магістратури до глибокого вивчення теоретичних основ методики викладання історії, дослідження теоретичної спадщини вітчизняної та зарубіжної педагогічної думки, цілісне її сприймання, вироблення практичних умінь та навичок, необхідних для забезпечення високої ефективності навчання історії у закладах вищої освіти. Опанування «Методики викладання історії у закладах вищої освіти» як освітнього компоненту, допоможе здобувачам ознайомитися із сучасною методикою організації навчання історії, дасть можливість майбутнім вчителям історії підготуватися до професійної діяльності на педагогічній ниві.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання освітнього компоненту «Методика викладання історії у закладах вищої освіти» є надбання здобувачами вищої освіти знань про теоретичні основи методики викладання історичних дисциплін у закладах вищої освіти, формування практичних умінь та навичок, необхідних для забезпечення високої ефективності навчального процесу.

Завданнями даного освітнього компоненту є

- вивчення закономірностей вивчення історичних дисциплін; методів та прийомів проведення занять з історії; прийомів активізації розумової діяльності здобувачів, логічного мислення на ґрунті історичного матеріалу;
- навчання прийомам самостійної роботи з історичними матеріалами;
- формування творчого підходу у викладанні історії

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнього компонента

Загальні компетентності

Фахові компетентності

Компетентності предметні

Програмні результати навчання

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

1. Комунікація
2. Критичне мислення
3. Вирішення проблем
4. Прийняття рішень
5. Емоційний інтелект
6. Ненасильницьке спілкування
7. Управління знаннями
8. Робота в режимі невизначеності
9. Самоаналіз і саморефлексія.

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Лекція	Семінарськ заняття	Самостійна робота	Всього (годин, кредитів)
Кількість годин Денна форма				
Кількість годин Заочна форма				

Підсумкова форма контролю – залік.

Політика освітнього компонента

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом.
- Вчасно виконувати завдання семінарів та завдань самостійної роботи;

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Структура освітнього компонента

ПЕРЕЛІК ТЕМ (МОДУЛІВ	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ДЕННА ФОРМА				РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
	Л	Сем	СР	ВСЬОГО	
Модуль 1. Система вищої освіти України	8	8	30	46	1,5,7-9,12,16-18

Модуль 2. Методи навчання історії у вищій школі	14	8	30	44	1,5,7-9,12,16-18
Модуль 3 Самостійна та науково-дослідна робота здобувачів	8				1,5,7-9,12,16-18
Модуль 4. Основні форми контролю та оцінювання знань здобувачів	10				1,5,7-9,12,16-18
Всього	40				

Програма освітнього компонента

Модуль 1. Система вищої освіти України

Тема 1. Вступ до навчального курсу «Методика викладання історії у закладах вищої освіти». Об'єкт, предмет освітнього компоненту «Методика викладання історії у закладах вищої освіти». Завдання, структура освітнього компоненту «Методика викладання історії у закладах вищої освіти». Національна доктрина розвитку освіти. Загальні положення доктрини. Пріоритетні напрями державної політики щодо розвитку освіти. Актуальність національного виховання. Етапи реформування освіти. Закон України «Про освіту», його значення. Нові методології щодо вивчення історії. Цивілізаційне бачення історії. Перший етап (1989-1995) реформи освіти. Другий етап (1996-2000) реформи освіти. Третій етап (з 2000 і до теперішнього часу). Саламанська конференція. Берлінське комюніке. Бергенська конференція

Тема 2. Болонський процес. Суть, етапи Болонського процесу. Римська угода. Лісабонська угода. Сорбонська декларація (1998). «Болонська декларація» (1999 р.). Саламанська конференція. Берлінське комюніке. Бергенська конференція. Римська угода. Лісабонська угода. Сорбонська декларація (1998). Причини запровадження Болонської концепції: 1) докорінні перетворення в економічних системах усіх розвинутих країн; 2) нині конкуренція все більше переноситься в наукову сферу; 3) внутрішня зацикленість національної системи освіти; 4) прагнення об'єднати розрізнені потенціали європейських країн у єдиний економічний механізм; 5) постало питання про те, що якщо країни Європейського співтовариства не зможуть інтегруватися повністю, то роздрібнена і розрізнена економіка Європи не зможе бути

економічно ефективною, протистояти зростаючому конкурентному опору США та Японії. Мета Болонського процесу. Принципи Болонського процесу: введення двох циклів навчання; введення кредитної системи; контроль якості світи; розширення мобільності; забезпечення працевлаштування випускників. Функції ВНЗ. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу. Кредитно-модульна система. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS). Наслідки впровадження кредитно-модульної системи. Ступенева система підготовки фахівців. Удосконалення освітньо-професійних програм. Головні нормативні правові документи, що регулюють процес освіти – Конституція України, Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національна доктрина розвитку освіти, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України. Гуманітаризація, демократизація, диверсифікація, інтеграція та інтернаціоналізація вищої освіти. Особистісно-орієнтований підхід.

Тема 3. Система вищої освіти України. Поняття вищої освіти та її структура. Поняття вищої освіти та її структура. Основні принципи освіти. Загальна середня освіта. Поняття заклад вищої освіти: типи цих закладів, принципи діяльності. Типи закладів вищої освіти: технікум (училище), коледж, інститут, консерваторія, академія, університет. Післядипломна освіта. Самоосвіта. Структура освіти в Україні, освітні рівні: початкова загальна освіта; базова загальна середня освіта; повна загальна середня освіта; професійно-технічна освіта; базова вища освіта; повна вища освіта. Освітньо-кваліфікаційні рівні: 1) кваліфікований робітник; 2) молодший спеціаліст; 3) бакалавр; 4) магістр. Молодший спеціаліст. Бакалавр. Магістр.

Тема 4. Компетентнісний підхід як концептуальна основа змісту, форм, методів навчання історії. Сутність та характерні риси компетентнісного підходу. Особливості компетентнісного підходу: орієнтація на формування особистості фахівця, професіонала; міждисциплінарна модель навчання; інтерактивні форми навчання; професійно-орієнтована спрямованість; результат навчання описується компетенціями. Етапи становлення компетентнісного підходу в освіті: 1. 1960–1970 рр.; 2. 1970–1990 рр.; 3. 1990 р. – дослідження компетентності як наукової категорії стосовно освіти, де в контексті психології праці професійна компетентність стає предметом спеціального розгляду. «Компетенції» і «компетентності» – базові поняття компетентнісного підходу. Класифікація компетенцій відповідно до Державного освітнього стандарту України: універсальні, професійні (загальнопрофесійні або предметноспеціалізовані). Види універсальних компетенцій – інструментальні компетенції, міжособові компетенції, системні компетенції. Національна рамка кваліфікацій. Цілі впровадження Національної рамки кваліфікацій. введення європейських стандартів та принципів

забезпечення якості освіти з урахуванням вимог ринку праці до компетентностей фахівців; забезпечення гармонізації норм законодавства у сфері освіти та соціально-трудових відносин; сприяння національному і міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні; налагодження ефективної взаємодії сфери освітніх послуг та ринку праці.

Модуль 2. Методи навчання історії у вищій школі

Тема 1, 2. Методи навчання історії у вищій школі. Поняття методів навчання. Класифікації методів навчання історії. 1) за джерелами передавання і характером сприймання інформації – словесні, наочні та практичні; 2) за основними дидактичними завданнями – методи оволодіння знаннями, методи формування умінь і навичок, застосування здобутих знань, умінь і навичок; 3) за характером пізнавальної діяльності – пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі; 4) за бінарною класифікацією – методи викладання: інформаційно-повідомлювальний, пояснювальний, інструктивно-практичний, пояснювально-спонукальний; методи учіння: виконавчий, репродуктивний, продуктивно-практичний, частково пошуковий, пошуковий. Суть дослідницького методу. Частково пошуковий, евристичний метод. Метод проблемного викладу. Словесні методи. Основні види монологічної форми усного викладу – оповідання, опис, характеристика, пояснення. Види розповідей – художні, науково-популярні, описові. Особливості та види опису. Характеристика як вид опису. Особливості пояснення. Міркування. Лекційний виклад. Бесіда: особливості, види. Види бесід: вступна, бесіда-повідомлення, бесіду-повторення, узагальнювальна бесіда, контрольна. Інструктаж. Навчальна дискусія. Наочні методи. Ілюстрування. Демонстрування. Самостійне спостереження. Практичні методи навчання. Лабораторні роботи. Практичні роботи. Загальнонаукові методи. Пасивні методи навчання. Суть інтерактивних методів – співробітництво і продуктивне спілкування, спрямоване на спільне розв'язання проблем, формування здібностей виділяти головне, ставити цілі, планувати діяльність, розподіляти функції, відповідальність, критично міркувати, досягати значимих результатів. Принципи методики співробітництва: позитивна взаємозалежність, індивідуальна відповідальність, однакова участь. Види нтерактивного навчання: груповий, колективний, колективно-груповий. Дискусія. Метод проектів. Методи та технології інноваційного навчання історії у вищій школі: сутність, характерні риси. «Метод проектів». Ділові та симуляційні ігри. Рольові ігри. Кейс-методи. Методи,

пов'язані з інформатизацією навчального процесу в цілому, а також з використанням у навчальному процесі різноманітних технічних засобів. Складання логічних схем, об'єднання лекційних та семінарських занять, написання есе на історичну тематику, робота з ребусами та кросвордами. Прес-конференції, рецензування статей, аналітичні огляди літератури тощо. Збереження балансу між традиційними та інноваційними формами навчання..

Тема 3, 4. Методичні основи підготовки та проведення лекційних занять. Роль і місце лекції у навчальному процесі. Історія розвитку лекції як виду навчального процесу. Противники лекційного викладу матеріалу. Актуальність лекцій як виду навчального процесу. Переваги лекції: 1) творче спілкування лектора з аудиторією, співтворчість, емоційна взаємодія; 2) досить економний спосіб отримання в загальному вигляді основ знань; 3) активізує мисленнєву діяльність, якщо добре зрозуміла та уважно прослухана. Вимоги до лекції. Структура лекції: повідомлення плану лекції, корисно пригадати зміст попередньої лекції, виклад матеріалу, висновки. Види лекцій – вступна лекція, оглядово-повторювальні лекції, оглядова лекція. Конспект лекцій: методика конспектування. Вимоги, що висуваються до лекції: науковість, доступність викладеного матеріалу, наступність, історичність, зв'язок теорії з практикою. Функції сучасної лекції: методологічна, виховна, інформативна (освітня), розвивальна, орієнтаційна та організаційна. Оцінка якості лекції. Ключові критерії оцінки якості: зміст, методика, керівництво роботою студентів, лекторські дані, результативність лекції. Прийоми підтримання уваги – риторичні запитання, жарти, ораторські прийоми. Лекторські дані: знання предмета, емоційність, голос, дикція, ораторське мистецтво, культура мовлення, зовнішній вигляд, вміння встановлювати контакт. Види лекцій – проблемна лекція, лекція – візуалізація, лекція удвох, лекція-прес-конференція, проблемна лекція

Тема 5, 6. Методика підготовки та проведення семінарських занять. Види та сутність семінарських занять. Ланки семінарського заняття. Значення семінарського заняття: сприяють розвитку пізнавальної активності студентів більшою мірою, аніж будь-які інші форми організації навчання; привчають працювати самостійно; формують навички роботи з навчальною та науковою історичною літературою; розвивають інтерес до предмету; розвивають уміння висловлювати власні думки, критично аналізувати аргументи опонентів, а також допомагають глибокому засвоєнню фундаментальних історичних знань, виробленню активної життєвої позиції; сприяють зв'язку теорії і практики. Функції семінарських занять у вищій школі. Класифікація семінарських занять: 1) залежно від складності, об'єму і вимог, 2) залежно від мети, 3) за формою проведення. Просемінар. Види семінарів: дослідження, розгорнута бесіда, доповідь (повідомлення), обговорення

рефератів і творчих робіт, розв'язування завдань, диспут, конференція тощо. Семінар-„круглий стіл». Семінар - «карусель». Семінар - «мозковий штурм». Етапи підготовки до семінару. Спецкурси з історії. Спецсемінар.

Тема 7. Консультування як форма роботи зі студентами. Функції консультацій. Умови ефективності консультацій. Виховне значення консультацій. Види консультацій: індивідуальні та групові. Групова консультація: особливості, переваги. Індивідуальна консультація: особливості. Екзаменаційні консультації.

Модуль 3 Самостійна та науково-дослідна робота здобувачів

1.Тема . Організація самостійної роботи студентів. Методичне забезпечення самостійної роботи. Функції ср. Принципи організації ср. Умови успішності ср. Типи ср. Форми самостійної роботи студентів: домашні завдання; опрацювання літературних джерел; робота у комп'ютерних мережах; складання анотацій модулів; оцінювання професійних ситуацій; підготовка конспекту лекцій і практичних завдань. Рекомендації щодо організації ефективної самостійної та індивідуальної роботи студентів. Індивідуальна робота студентів.

2.Тема . Види та прийоми активізації процесу навчання історії у закладах вищої освіти. Використання сучасних освітніх технологій. Застосування сучасних технічних засобів у процесі навчання. Дистанційне навчання як самостійний елемент сучасної підготовки студентів. Активізація процесу навчання за допомогою проведення ділових ігор. Організація навчально-пізнавальної діяльності студентів з використанням нових інформаційних технологій

3,4.Тема . Науково-дослідна робота студентів у вищій школі. Роль наукової праці в розвитку творчих здібностей студента. Шляхи та методи залучення студентів до здійснення науково-дослідної роботи. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури. Метою курсового проектування є поглиблення знань з навчальної дисципліни, формування умінь та навичок самостійного узагальнення думок вчених, передового досвіду в певній галузі науки, аналізу системи практичного застосування знань при ви-рішенні різноманітних виробничих питань. Завдання дипломної (випускної) роботи. Структура дипломної роботи.

Модуль 4. Основні форми контролю та оцінювання знань здобувачів

1.Тема. Педагог у сучасній системі вищої освіти. Роль викладача як суб'єкта освітнього процесу. Професійна діяльність викладача вищої школи. Студент як об'єкт педагогічної діяльності. Головні складові викладацької діяльності: науково-предметна, психолого-педагогічна, культурно-просвітницька. Вимоги до викладачів вищої школи. Функціональні обов'язки викладачів вищої школи. Професійно-педагогічне спілкування й типологія особистості викладача вищої школи. Педагогічне спілкування. Класифікація стилів педагогічного спілкування. Сутність, складові та зміст педагогічної культури викладача ВНЗ. Морально-духовні якості викладача. Професійні знання викладача. Професіограма. Педагогічний такт. Психолого-педагогічні уміння викладачів.

2, 3.Тема . Методика оцінки знань, вмінь та навичок здобувачів. Модульна система організації навчального процесу й рейтинговий контроль знань студентів. Види контролю знань: вхідний, поточний, проміжний, підсумковий і відстрочений. Основні форми вхідного контролю: тестування, співбесіда, опитування. Основні форми поточного контролю: дидактичні і ділові ігри, семінарські заняття в активній формі, тренінги, тестування, складання і розв'язання тематичних кросвордів, участь у вікторинах, наукових гуртках, конференціях тощо. Організація складання іспитів і заліків. Формами проміжного контролю знань є: атестація, модульний контроль (модульна контрольна робота), рубіжний контроль та ін. Основними формами підсумкового контролю є іспит і залік. Відстрочений контроль застосовують з метою перевірки остаточних знань студентів (через певний час після іспиту або заліку), а також для визначення ефективності використання дидактичних засобів і напрямів удосконалення навчального процесу. Основні форми контролю: олімпіади, комплексне тестування, опитування. Організація роботи кураторів груп у вищій школі. Позааудиторні форми виховання: діяльність наукових гуртків, творчих студій, конференцій, дискусійних клубів, зустрічі з письменниками, художниками, акторами; екскурсії, походи та ін.

4.Тема . Методичні основи організації тестового контролю знань Функції тестового контролю: 1) діагностична; 2) навчальна; 3) організуюча; 4) виховна.. Етапи складання тестів: 1) етап – викладач повинен визначити мету тестування; 2) етап – розглядається план тесту, визначається кількість завдань, встановлюється рівень їх складності; 3) етап - складання і підбір завдань. Види тестів. Основна мета тестового контролю (ТКЗ) - оцінювання рівня засвоєння знань студентів після вивчення дисципліни й одержання інформації для удосконалення процесу підготовки кадрів. Педагогічний тест повинен

задовольняти таким вимогам: 1) чіткий комплекс тестових завдань; 2) оптимальний рівень складності; 3) надійність; 4) валідність; 5) можливість оцінювати знання студента за рівнем сформованості його творчого досвіду.

5.Тема . Особливості вищої освіти в розвинених країнах світу. Система вищої освіти в США. Система вищої освіти у Великобританії. Система вищої освіти у Франції. Система вищої освіти в Німеччині. Система вищої освіти в Японії. Вивчення й поширення Європейського та світового досвіду як одного з альтернативних методів навчання.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1	Підготувати план-конспект залікового заняття з історії (10 балів).
2	Розробити план-конспект лекції з історії до теми 2-Модуля 2 (10 балів за 1 план-конспект).
3	Розробити план-конспект семінарського заняття з історії до теми 3-Модуля 2 (10 балів за 1 план-конспект).

Згідно Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 3 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

**Методи навчання та форми контролю у відповідності
до програмних результатів навчання**

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
<p>РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.</p>	<p>аналітичний метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань</p>	<p>Поточний: усна співбесіда за матеріалами розглянутої теми, презентація, доповідь. Підсумковий контроль: екзамен</p>
<p>РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.</p>	<p>пояснення, опрацювання наукових досліджень, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання, демонстраційні методи</p>	<p>Поточний: фронтальне опитування здобувачів, презентація, доповідь Підсумковий контроль: екзамен</p>
<p>РН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності</p>	<p>пояснення, аналітичний метод, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань</p>	<p>Поточний: фронтальне опитування здобувачів, доповідь Підсумковий контроль: екзамен</p>

<p>РН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.</p>	<p>пояснення, опрацювання наукових досліджень, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання</p>	<p>Поточний: фронтальне опитування здобувачів, доповідь</p>
<p>ПРН7. Застосовувати для забезпечення суб'єкт-суб'єктного підходу в педагогічній діяльності навички координації та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, підтримування їх прагнення до саморозвитку, розкриття їх здібностей і пізнавальних можливостей.</p>	<p>пояснення, опрацювання наукових досліджень, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань</p>	<p>Поточний: фронтальне опитування здобувачів, доповідь, презентація Підсумковий контроль: екзамен</p>
<p>ПРН13. Здатність до практичного застосування нових ідей, пропозицій, освітніх практик з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання.</p>	<p>пояснення, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань</p>	<p>Поточний: фронтальне опитування здобувачів, доповідь, Підсумковий контроль: екзамен</p>

Робота здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях з освітнього компоненту оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів.

Перелік видів навчальної роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях з освітнього компоненту та критерії їх оцінювання наведені у таблиці нижче.

Перелік видів роботи здобувачів на семінарських заняттях з освітнього компоненту та критерії їх оцінювання

Види навчальної роботи здобувачів на семінарських заняттях	Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання
Доповідь	5	<ul style="list-style-type: none"> – 5 балів – відповідь правильна, повна; виявлено вміння здобувача аргументовано, логічно доповідати, відстоювати власну позицію; – 4 бали – доповідь в основному правильна, але неповна; було виявлено деякі помилки, неточності; здобувач доповідав в цілому логічно, але не всі тези доповіді зміг аргументувати; – 3 бали – доповідь неповна, здобувач припустився суттєвих помилок або неточностей, в доповіді було порушено логіку викладання, не всі тези доповіді зміг аргументувати; 1-2 бали – доповідь неповна, з багатьма суттєвими помилками; була відсутня логіка викладання; – 0 балів – доповідь відсутня
Відео-презентація	5	

<p>Складання структурно-логічної схеми або таблиці</p>	<p>5</p>	<ul style="list-style-type: none"> – 5 балів – повно розкрито всі аспекти теми, матеріал викладений у доступній формі, матеріал розташований у логічній послідовності, є висновки, наведено бібліографію з перерахуванням всіх використаних ресурсів; – 4 бали – неповно розкрито деякі аспекти теми, матеріал викладений у доступній формі, дещо порушено логіку розташування матеріалу, наведено бібліографію; – 3 бали – неповно розкрито проблему, допущено деякі помилки, неточності, дещо порушено логіку розташування матеріалу, не наведено бібліографію; – 1-2 бали – неповно розкрито проблему, допущено суттєві, численні помилки, неточності, порушено логіку розташування матеріалу, не наведено бібліографію; – 0 балів – завдання відсутнє
<p>Написання та захист реферату</p>	<p>20</p>	<ul style="list-style-type: none"> – 18-20 балів – тему розкрито повністю, чітко визначено проблему й переконливо обґрунтовано її актуальність, питання викладено грамотно, стисло і послідовно відповідно до складеного плану, зроблено правильні логічні висновки та узагальнення, витримано обсяг реферату й дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; дано правильні відповіді на додаткові питання; – 15-17 – виконано майже всі вимоги до написання, обсягу й захисту реферату; чітко визначено проблему й обґрунтовано її актуальність і новизну; витримано обсяг реферату й дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; під час відповіді на додаткові запитання допущено незначні огріхи; – 11-14 – витримано обсяг і дотримано майже всі вимоги до його зовнішнього оформлення; визначено проблему й обґрунтовано її

		<p>актуальність; зроблено правильні висновки та узагальнення, але порушено послідовність їх викладу; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; допущено незначні помилки в мовленнєвому оформленні реферату;</p> <p>– 8-10 – основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки; є неточності у викладі матеріалу, порушено зв'язки між його частинами; порушено логічну послідовність у судженнях і висновках; не витримано обсяг реферату; є недоліки в оформленні; допущено граматичні помилки у мовному оформленні матеріалу; на додаткові питання під час захисту дано неповні відповіді;</p> <p>– 5-7 – роботу виконано, але допущено чимало недоліків; є неточності та помилки у викладі матеріалу, порушено зв'язки між його частинами; відсутні логічна послідовність у судженнях і висновках; не витримано обсяг реферату; є недоліки в оформленні; допущено граматичні помилки у мовному оформленні матеріалу; на додаткові питання під час захисту було допущено помилки та дано неповні відповіді;</p> <p>– 1-4 – тему реферату не розкрито; виявлено істотне нерозуміння досліджуваної проблеми; не дотримано основних вимог до написання реферату і його захисту;</p> <p>– 0 – реферат відсутній.</p>
--	--	---

Підсумковим контролем є залік, на його складання надається 40 балів. На заліковому занятті кожен здобувач вищої освіти отримує 2 теоретичних питання (по 20 балів за відповідь на одне питання), які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

1 – 4 балів – здобувач називає лише декілька прийомів викладання історії;

5 – 8 балів – здобувач двома-трьома простими реченнями розповідає про використання деяких методичних прийомів вивчення історії; репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу питання;

9 – 12 балів – здобувач самостійно відтворює матеріал питання, приводить приклади застосування методичних прийомів;

13 – 16 балів – здобувач аналізує різні методи та прийоми вивчення історії в закладах вищої освіти, дає правильне визначення понять;

17 – 20 балів – здобувач володіє глибокими знаннями, може вільно та аргументовано висловлювати власні судження; самостійно характеризує методи та прийоми вивчення історії в закладах вищої освіти; вміє аналізувати та узагальнювати навчальний матеріал.

Відсутність відповідей оцінюються в 0 балів.

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики, диференційований залік	Для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики, диференційований залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	Задовільно	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

(відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>)

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету.

З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ЕCTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП.

Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти.

Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітнього компоненту Педагогіка з навчальною практикою на ЦОДТ, а також в telegram-групах.

Перелік рекомендованої літератури

Основна:

- 1.Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти в Україні: історія, теорія: Підручник. – Київ: Либідь, 1998.
- 2.Біла С., Смуток Л. Методика викладання історії у вищому навчальному закладі: Плани семінарських занять та методичні рекомендації: Навчально-методичний посібник для підготовки фахівців ОКР "Магістр" спеціальності 8.02030201 "Історія": [для студ. вищ. навч. закл.]. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2010. - 23 с.
- 3.Бондар В. Дидактика. К., Либідь, 2005. 264 с.
- 4.Галлагер Кармел. Викладання історії в контексті сприяння демократичним цінностям і терпимості. Посібник для вчителів. К., 2001. С. 7
- 5..Горохівський П.І. Вивчення курсу «Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі». – Умань, 2013. •

- 6.Гирич І. Українська історична освіта на початку ХХІ ст.: від обмежень філософії етноцентризму до концепції засвоєння «чужого як свого» // Історія в школах України. – 2009. – № 5. •
- 7.Гончарова Н. О. Методика викладання історії у вищій школі. Навчальний посібник. – Харків
- 8.Закон України «Про вищу освіту»: чинне законодавство станом на 06 вересня 2014 року. – К., 2014. •
- 9.Козлова Г.М. Методика викладання у вищій школі. – Одеса:ОНЕУ, 2014. – 200 с.
- 10.Ксьондзик Т. Проблемне навчання як засіб формування культури історичного мислення. Історія України. 2005. № 43 (22 лист.). С. 10– 13.
- 11.Міронова І. С. Дидактика історії. Спецкурс з джерелознавства, історіографії та методики викладання історії. Методичні рекомендації для студентів спеціальності «Історія та археологія». Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. Випуск 246. 96 с
- 12.Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. – Київ, 2007.
- 13.Педагогічна майстерність : підручник [Текст]. Київ : Вища школа, 2004. 422 с.
- 14.Попков В. А., Коржуев А. В. Дидактика высшей школы. – М.: Академия, 2008.
- 15.Старєва А. М. Методика навчання історії: особистісно-орієнтований підхід : навчально-методичний посібник. Частина II [Текст]. Миколаїв : Іліон, 2007. 200 с.
- 16.Степанков. В.С. Методика викладання історичних дисциплін у ВНЗ (методичні поради для підготовки до семінарських занять та завдання самостійної роботи для студентів магістратури спеціальності 8.02030201 Історія*)– Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, комп'ютерно-інформаційна лабораторія історичного факультету, 2014. – 28 с.
- 17.Шляхтун П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін: Навчальний посібник. – К., 2011.
- 18.Яковенко Г.Г. Методика навчання історії: навчально-методичний посібник. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с.

Додаткова:

- 19.Бех І. Д. Виховання особистості: Підручник. – К., 2008.
- 20.Борисенко Л. Л. Технології оптимізації індивідуальних навчальних стилів студентів за умов інноваційної системи навчання у ВНЗ // Нові технології навчання: Науково-методичний збірник. – Київ, 2008. – Вип. 53.
- 21.Волф Т. (США). Историк как философ и учитель // Новая и новейшая история. – 2012. – № 5. •

- 22.Гузик В. П. Лекционно-семинарская система обучения. – Одесса, 1998.
- 23.Євтушевський В. А. Управління інноваційним розвитком у вищих навчальних закладах України // Проблеми освіти: Науковий збірник. – Київ, 2008. – Вип. 54.
- 24.Левітас Ф. Л., Салата О. О. Методика викладання історії: Посібник учителя. – Харків, 2006.
- 25.Лузик Е. В. Сучасні інформаційні технології особистісно орієнтованої освіти. – Київ, 2003.
- 26.Макаренко М. Б. Використання інноваційних технологій для підвищення мотивації навчальної діяльності студентів вищої школи // Нові технології навчання: Науково-методичний збірник. – Київ, 2008. – Вип. 53.
- 27.Мицик Ю. Нове чи призабуте старе: міркування про книжку «Шкільна освіта очима істориків-науковців // Історія в школах України. – 2008. – № 11-12.
- 28.Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. – Київ, 2007.
- 29.Пометун О. І. Фрейман О. О. Методика навчання історії в школі. – К., 2006. 6 •
- 30.Радченко М. І. Специфіка інтерактивного зворотного зв'язку в навчальному процесі // Нові технології навчання: Науково-методичний збірник. – Київ, 2008. – Вип. 53.
- 31.Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року / Указ Президента України від 25 червня 2013 р. // Сайт МОН України
- 32.Рюзен Й (ФРН). Историческая объективность как составляющая вопроса о социальных ценностях // Новая и новейшая история. – 2012 – № 4.
- 33.Смирнов В. П. О достоверности исторического знания // Новая и новейшая история. – 2010 – № 3.
- 34.Терно С. Нові підходи у вивченні історії: прорив в науці чи шлях в нікуди? // Історія в школах України. – 2003. – № 1-2.
- 35.Туркот Т. Педагогіка вищої школи. – Київ, 2011.
- 36.Фібула М. М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. – Київ, 2006.
- 37.Хвостова К. В. Истина и объективность в истории // Новая и новейшая история. – 2011. – № 5. •

Електронні ресурси:

- 38.Бабанов К. О. Організація практики студентів педагогічних університетів з методики навчання історії. – Бердянськ, 2007. worldhistory.onu.edu.ua

39.Корецька А. І. Підготовка науково-педагогічних кадрів: історичний і сучасний аспект // Проблеми освіти: Науковий збірник. – Київ, 2008. – Вип. 54 (1). <http://worldhistory.onu.edu.ua/index.php/2-uncategorised/14-vikladannya-istoriji-u-vishchij-shkoli>

40.П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Посібник для студентів вузів. – Київ, 2003. http://ksau.kherson.ua/lib-ksau/osnovy_nauk_dosl.pdf

41.Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк (та ін.); НАПН України, Університет менеджменту освіти. – Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. – 176 с. <https://lib.iitta.gov.ua/717657/1/%D0%9F%>